

Albin Redžić

O NEKIM RAZLOZIMA ZADOVOLJSTVA, NEZADOVOLJSTVA I NEDOLASKA STUDENATA NA NASTAVU TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE KAO PRILOG PROGRAMIRANJU RADA

1. UVOD

Zdravo ljudsko ozračje lakše potiče visoku kvalitetu sveučilišne nastavne djelatnosti sa zadovoljnim studentima(1). Nastavnici koji obraćaju pozornost na mišljenja(3), pokazuju dozu razumijevanja studentskog života, mogu uočiti želje, interese, motive, realne potrebe, pa tako i razloge zadovoljstva, nezadovoljstva i nedolaska studenata na nastavu tjelesne i zdravstvene kulture (TZK). Usavršavanjem nastave kvalitetnim programiranjem rada prihvaćamo kulturu kvalitete rada s bitnom sveučilišnom studentskom populacijom. Kako ona doživljava aplikativnu, edukativnu kineziologiju u ovim, sadašnjim uvjetima rada najbolje objašnjavaju sadržaji dobrih i/ili loših iskustava. Mjera postaje student i njegov rad, a ne nastavnik i njegov rad izražen u satima ili kako drugačije ... (2) interpretira Kovačević, M. 2001. potrebite promjene u smjeru ECTS-European Credit Transfer System odnosno europski sustav prijenosa bodova. Brojna dosadašnja istraživanja dokazuju povezanost razine angažmana studenata s kvalitetom nastave.

2. UZORAK ISPITANIKA

Ispitano je 472 riječka i zadarska studenta pomorstva (I. i II. godine nautike i brodogradarstva) Pomorskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci u dobi 18-26 godina akademskih godina 2000/01 i 2001/02.

Uzorak varijabli

Navedite najmanje 5 razloga Vašega zadovoljstva nastavom TZK !

Navedite najmanje 5 razloga Vašega nezadovoljstva nastavom TZK !

Navedite najmanje 5 razloga Vašeg nedolaska na nastavu TZK !

3. REZULTATI I RASPRAVA

Razlozi zadovoljstva nastavom TZK su: druženje s kolegama -71, osjećaj zadovoljstva i opuštanja -68, općenito rad (razgibavanje) -59, profesor (pristup, stručnost, odnos) -44, sportske igre -43, tjelesna kondicija -31, program/sadržaj (vježbe, vrijeme trajanja) -27, zdravlje/zdrav život -26, veslanje -24, košarka -23, rekreacija -18, plivanje -18, dvorana (oprema, svlačionica, uvjeti rada) -17, stolni tenis -12, trčanje -11, zabava -10, odbojka -10, uvjeti/opremljenost -9, vježbe/vježbanje -9, fitness -8, nogomet -7, tjelesna aktivnost -6, zanimljivo -6, oslobađanje od stresa -4, primjerena opterećenja -3, smirenost -3, tuširanje poslije nastave -3, sloboda rada studenta -2, odmor -2, poboljšanje izdržljivosti -2 mršavljenje -2, upoznavanje vještina -2, provjera sposobnosti -2, oblikovanje tijela -1, mogućnosti odabira aktivnosti -1, trening -1, brzo prođe vrijeme, pobjeda u sportu -1, nadmetanje -1, umaranje -1, razvijanje -1, dobro uloženo vrijeme -1, grupni rad -1, osobno dokazivanje -1, više se sexam -1, brže radim sve -1, , brzina -1, slobodne aktivnosti poslije vježbi -1, zbog potpisa -1, sve pomalo -1, povoljno vrijeme -1,

manje gledam TV -1, iskašljavanje katrana iz pluća -1, veći mišići -1, privlačniji osobni izgled -1, glazba -1, oznojenost -1, razvijanje discipline -1.

Po rangu najčešćih razloga zadovoljstva druženje s kolegama govori o izuzetno značajnoj potrebi ove adolescentne i postadolescentne populacije za socijalizacijom unutar svoje dobi. Tada osjećaju zadovoljstvo i opuštanje u ovoj vrsti rada, razgibavanju, uz pozitivan pristup, stručnost i odnos profesora, najčešće za vrijeme sportskih igara, te podizanjem tjelesne kondicije, programom/sadržajima (vježbama i vremenom trajanja), održavanjem zdravlja i zdravim načinom života. Ističu (mornarsko) veslanje, košarku, rekreaciju, plivanje, dvoranu, stolni tenis, trčanje, zabavu, odbojku, uvjete, opremljenost, vježbe, fitness, nogomet i drugo.

Razlozi nezadovoljstva nastavom tjelesne i zdravstvene kulture su: nema ih -150, loša dvorana -21, loš vremenski termin -19, mali izbor ili nedostatak sportova -14, naporne ili prenaporne vježbe -13, nema nogometa -11, plivanje -6, znojenje -5, manjak opreme ili sprava -5, zadovoljan sam -5, prisila -5, trčanje -4, loši uvjeti -4, ne znam -4, dosadno -4, nemogućnost tuširanja -3, nema aktivnosti vezanih uz more -3, premala mogućnost izostanka -3, malo vremena -3, udaljenost od fakulteta -3, loš program -3, radimo što ne volimo -2, lijenost -2, duljina trajanja -2, odbojkom i košarkom -2, nezainteresiranost -1, umor -1, više programa vezanih uz struku -1, suzdržan -1, oduzima vrijeme za učenje -1, treba više raditi na snazi kondiciji -1, druge obveze -1, nema jedrenja -1, veslanje -1, gubljenje vremena -1, penjanje po špagi -1, nekvalitetne svlačionice -1, neke nepotrebne vježbe -1, upala mišića -1, nečistoća -1.

Trećina ispitanika navodi da nema nezadovoljstva nastavom TZK. Stanje naših dvorana, neprikladno vrijeme nastave, nedovoljni izbor ili nedostatak sportova, te naporne ili prenaporne vježbe najčešće potiču nezadovoljstva nastavom TZK. Izgradnjom novih dvorana, adaptiranjem postojećih dvorana, prikladnim rasporedom sati, bogatijom ponudom programa doprinijelo bi se smanjenju nezadovoljnih studenata. Intenzitet vježbi potrebno je primjeriti osobnom stanju motoričkih sposobnosti ispitanika u kojih je uočeno lošije inicijalno stanje u odnosu na dosadašnje generacije studenata. Ostala dragocjena mišljenja pomažu nam sagledavanju jasnije, sadašnje slike stanja dijela nezadovoljstva. Osvrnemo li se na dio nezadovoljstava u povijesti sporta ne možemo zaobići Naismitha, poznatijega kao oca košarke (5). On 1891. godine porađa košarku zahvaljujući siromašnoj ponudi sadržaja (samo masovne i grupne gimnastike) koja izaziva nezadovoljstva članova YCMA-e diljem Amerike za vrijeme zimskih mjeseci u zatvorenom prostoru (4).

Brojni su opravdani i neopravdani **razlozi nedolaska** na nastavu TZK. Studenti navode raznolike razloge nedolaska: bolest -163, umor -67, lijenost -62, učenje -36, spavanje/pospanost -34, nezainteresiranost -32, obaveze -26, putovanja -23, prometni problem -22, trening u klubu -22, nemar -22, tjelesne povrede -20, nezgodan raspored sati -18, osobni razlozi -18, fizička nespremnost/napori -17, loš program -17, ružno vrijeme -16, spriječenost poslom -14, djevojka -12, obveznost -11, ispiti -10, kava -7, rad u dvorani -7, kašnjenje -5, nedostajući sanitarni uvjeti -4, predavanja -4, smrtni slučaj -4, oprema -4, mamurluk -3, burna noć prije TZK -3, društvo -2, prevelike grupe -2, hitni poslovi -2, prevelik broj sati -2, nema tuševa -1, marendi -1, sviranje -1, dalek put -1, psihička nespremnost -1, znojnost -1, izlazak -1, slaba opremljenost -1, prekrcanost obvezama -1, sramežljivost -1, tuđa krivica -1, dovoljna fizička aktivnost -1, dolazim kad mogu -1, alkoholiziranost -1, opravdani razlozi -1, prijevoz -1, izgubio sam se -1, sin -1, dugo traje -1, izborne aktivnosti -1, droga -1.

Postoje dvije vrste studenata koji donose ispričnice: prvi zbog bolesti, drugi su zdravi. Ovi zdravi, znaju donijeti ispričnicu na uoči samoga kraja određenoga semestra i bez dijagnoze, a kada ih se detaljnije pita o bolesti i ostaloj medicinskoj dokumentaciji, tada izabiru nadoknadu sati "jer im je to jednostavnije od donošenja nalaza." Bolesni studenti uvijek imaju (i više) dokaza o bolesti. Umor se pojavljuje jednim dijelom i zbog specifičnog načina života ove tipične adolescentne dobi u kojoj se u prosjeku spava manje od potrebnog sna, jede nepravilnije i nekvalitetnije, pije (alkohola) više od potrebnog, troši natprosječno, a misli "kako se baš na sve bitno mora stići" i po cijenu narušavanja zdravlja. Kolegij TZK neki studenti ne doživljavaju kao prilog zdravlju i struci.. U osnovnim i srednjim školama nastavu TZK doživljava se na suprotan način od zamišljenoga po zakonodavcu i Ministarstvu prosvjete i športa. Isti doživljaj nastavlja se i u visokoškolske populacije. Samoizjavljena lijenost negativna je karakteristika više od 10% studenata te sama po sebi dovoljno govori. Trebaju li lijeni studenti uzimati mjesta onima koji nisu lijeni? Zbog učenja neki studenti navode nedolazak na nastavu TZK. Nezainteresiranost, obaveze, putovanja, nemar, osobni razlozi govore o sadržajima koje se ne nudi ovoj izuzetno osjetljivoj populaciji, a za provođenje njih potreba je dodatnih materijalnih ulaganja. Studenti žele npr. nogomet, a prostora i uvjeta za njega u redovitoj nastavi nema. Prometni problem je u studenata-putnika koji gube dio vremena za učenje na dolasku i odlasku iz udaljenijih mjesta od mjesta studiranja. Trening u klubu za studenata-sportaša je opravdani razlog nedolaska na nastavu, kao i tjelesne povrede. Nezgodan raspored sati, tjelesna nespремnost, za 17 studenata loš program, ružno vrijeme, spriječenost poslom, djevojke, ispiti, kava te ostalo navedeno, sigurno potiču opravdane i neopravdane studentske izostanke koji nas upućuju u posebno razumijevanje ove adolescentne i postadolescentne dobi ispitanika. Izuzetno pažljivo treba promatrati dva navedena razloga: alkoholiziranost i droga. Ova stanja su bolesna, a preko njih se ne smije preskakati, jer pijanog studenta se na nastavi uoči, dok drogiranog najčešće ne uočava. Pripit student prve godine uočen je na nastavi prvi puta u akademskoj godini 2001/02. Zanimljivo je kako je isti podržavan za vrijeme nastave od nekolicine konativno agresivnih studenata.

4. ZAKLJUČAK

Novi objekti, prostori i ulaganja u raznolike studentske sportske aktivnosti otvaraju mogućnosti novih programiranja rada kompatibilnih s prepoznatljivim, europskim i svjetskim obrazovnim sveučilišnim prostorom. Kvalitetnom ponudom primjerenih sadržaja u cilju zadovoljavanja interesa i motiva mogu se bitno potaknuti zadovoljstva, a smanjiti nezadovoljstva, te nedolasci studenata na nastavu TZK.

5. LITERATURA

1. Florida State University Sport Clubs. Practice Schedules (2002) fsu.campusrec.com/sportclub/practices.html
2. Prema društvu znanja (2001). Integracija Sveučilišta u Rijeci u Europski prostor visokog obrazovanja. Sveučilište u Rijeci. Adamić. Rijeka
3. Redžić, A. (2000). Mišljenja profesora o nasilju u školi i razlozi (ne)zadovoljstva poslom kojeg obavljaju. Učenici žele zadovoljne nastavnike. Narodni zdravstveni list. Rijeka, XLII, 490-491: 30
4. Swalgin, K.L.(2001)."Duck on the rock": the origins and mysteries of basketball. Kinesiology, 33(1),5-19

5. Naismith, J.N. (1892). Basketball. In: The Triangle, (144-47). Springfield: Triangle